

Anita Wallin
Heléne Öhrström
Karl-Oscar Seth
Per Eneroth

Tekniska nämnden

Remiss - Program för social hållbarhet i Lunds kommun - Ett Lund för alla

Dnr TN 2019/0695

Sammanfattning

Kommunkontoret har tillsammans med förvaltningarna tagit fram ett förslag till Program för social hållbarhet i Lunds kommun. Programmet anger en gemensam riktning för arbetet med social hållbarhet och lägger fast de långsiktiga prioriteringarna.

Programmet syftar till att skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund - Ett Lund för alla. Syftet är även att inspirera förtroendevalda och medarbetare i Lunds kommun samt andra aktörer inom den offentliga sektorn, lärosäten, näringslivet och civilsamhället till samverkan och dialog om ett socialt hållbart Lund.

Ärendet utgörs av tekniska förvaltningens remissvar på det föreslagna programmet.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 18 december 2019
Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll § 266, daterat 7 oktober 2019

Kommunkontorets tjänsteskrivelse, daterad den 30 september 2019.
Förslag till program för social hållbarhet i Lunds kommun – Ett Lund för alla, 2020-2026.

Barnens bästa

Programmet för social hållbarhet sätter barn i fokus.

Ärendet

Allmänna synpunkter

Tekniska förvaltningen ser positivt på programmet som vi menar kompletterar andra styrdokument. Vi vill dock lyfta fram vikten av koordinering med andra styrdokument vad gäller uppföljning av mål, indikatorer och aktiviteter, så att detta kan utföras med befintliga

resurser inom förvaltningen. Det är särskilt viktigt att programmen för social och ekologisk hållbarhet koordineras i så stor utsträckning som möjligt, vilket lämpligen görs samtidigt som LundaEko II nu revideras.

Programmet bör presentera prioriterade områden och mål på ett tydligare sätt än i remissversionen. I nuläget är det inte tydligt vad som utgör målformuleringar och vad som är mer allmänna beskrivningarna inom respektive prioriterat område.

I definitionen nämns analyser som gjorts i samband med framtagandet av programmet, samt de behov och utmaningar som identifierats för Lund. För den som vill fördjupa sig eller ha mer bakgrund till föreslagna mål är det intressant att kunna hitta bakgrundsmaterialet, kanske som en hänvisning i programmet.

Synpunkter och kommentarer per prioriterat område:

Demokrati

Vi ser ett behov av att identifiera vilka behov som inte möts i nuläget. Det kan exempelvis handla om att erbjuda information på flera olika språk. Förvaltningen deltar för närvarande i ett forskningsprojekt som undersöker om åtgärder för trafiksäkerhet är ojämnt fördelad i kommunen. Denna typ av kartläggning är ett gott verktyg för att undersöka nuläget och den jämlika fördelningen av tillgången till exempelvis gång- och cykelvägar, och utifrån resultatet identifiera relevanta åtgärder.

Levnadsvanor

Verksamheten arbetar idag för att skapa goda förutsättningar för så kallade aktiva transporter, gång och cykling. Skolan ses även av verksamheten som en viktig arena för arbetet med att främja hälsosamma vanor. Verksamheten har sedan länge arbetat för att barn och unga själva ska kunna ta sig till och från skolan på ett tryggt och säkert sätt, ett arbete som görs i samverkan med skolor. Denna indikator stämmer väl överens med förvaltningens uppfattning.

Det prioriterade området tar även upp vikten av en trygg boendemiljö, vilket bland annat kan betyda att det inom en tätort eller ett närområde finns olika typer av bostäder. Här finns en koppling till de bostadspolitiska målen.

Genom förtätning av staden kan bostadsutbudet i olika områden och tätorter kompletteras, barriärer byggas bort och olika stadsdelar knyts närmare varandra. Förtätning kan skapa en tryggare boendemiljö. I kommunens översiktsplan framgår att genom förtätning ges möjligheten att stärka mötesplatser och stadslivet, att bygga bort barriärer, att skapa funktionsblandade områden, att utveckla de gröna värdena samt att höja attraktiviteten och stärka tätorternas identiteter. Att blanda olika bostadstyper, arbetsplatser,

kultur och andra samhällsfunktioner genom förtätning i ett och samma område kan skapa mer livskraftiga offentliga rum, en trygghet och sammanhållning samt stärkta möjligheter till möten. En tätare och mer blandad stadsmiljö kan också öka barns, äldres och funktionshindrades förutsättningar att röra sig i tätortsmiljön förutsatt att hänsyn tas till dessa gruppers behov. Detta bidrar till en social hållbarhet.

Arbete och sysselsättning

Ett projekt som gett stort mervärde för den sociala hållbarheten i Lund är socialförvaltningens arbetsmarknadsprojekt "Kretsloppsgruppen". Kretsloppsgruppen (KL-gruppen) har hjälpt många som av olika anledningar hamnat utanför arbetsmarknaden tillbaka på vägen mot arbete och försörjning. KL-gruppen levererar flera tjänster till tekniska förvaltningen såsom parkskötsel, renhållning, uppsättning av juldekorationer och mycket annat som är till stor glädje för lundaborna. De senaste åren har gruppens verksamhet tyvärr minskats avsevärt. Tekniska förvaltningen hoppas att Kretsloppsgruppen kommer tas med som ett permanent projekt i plan för social hållbarhet och att man ser över möjligheten att utöka verksamheten.

I beskrivningen framgår det att Lunds kommun tillsammans med andra aktörer ska ge ett samlat stöd för grupper med högre arbetslöshet att ta sig in på arbetsmarknaden. En möjlighet att arbeta med detta i exploateringsverksamheten är att uppmuntra och premiera byggaktörer som arbetar med social hållbarhet. Det kan t.ex. vara sponsring till det lokala föreningslivet, skapandet av trygga och inkluderande boendemiljöer och anställning av personer som står långt från arbetsmarknaden. I kommunens markpolicy, i utbyggnads- och boendestrategi 2025, framgår att direktanvisning av mark kan ske till byggherre som har ett intressant nyskapande koncept eller som föreslår en innovativ förädling på kommunägd mark alternativt uppvisar ett projekt som är särskilt hållbart ur miljö-, ekonomiska-, eller bostadssociala aspekter.

Boende och närmiljö

I programmet skrivs att för att uppnå ett socialt hållbart samhälle ska verksamheten sträva efter att anpassa och utforma sina insatser med fokus på de grupper som har störst behov. Detta görs idag till viss del. Den fysiska tillgängligheten utformas för att skapa jämlika förutsättningar för personer med olika funktionsvariationer och verksamheten har nära samverkan med kommunala funktionshinderrådet.

Åtgärder riktat mot barn och unga, och deras skolvägar, görs också utifrån insatser riktade mot en identifierad grupp. Dessa insatser görs för att skapa goda och jämlika förutsättningar. Men i andra investeringar tas det främst i beaktning hur investeringen skapar

störst nytta utifrån de begränsade ekonomiska medlen. Detta mäts oftast utifrån antalet användare av exempelvis en ny cykelväg, medan faktorer så som socioekonomi inte tas i beaktning.

Programmet får gärna förtydliga vikten av trygghet på allmänna platser. Lund är generellt en trygg stad, men den upplevda tryggheten spelar stor roll både i hur människor väljer att transportera sig och använda staden. Upplevd trygghet är en viktig aspekt för att skapa jämlika förutsättningar i staden. Idag deltar förvaltningen i trygghetsvandringar som leds av polisen men där flera verksamheter och parter samverkar.

I programmet beskrivs att allt nytt som utformas och planeras ska göras tillgängligt för alla och/eller tillgodose ett brett spektrum av behov genom *universell utformning*. Denna formulering kan tolkas som att miljöer i vårt offentliga rum ska rikriktas. Vi tror att vi bäst tillgodoser ett brett spektrum av behov genom en stor variation av miljöer i hela staden även om dessa kan vara riktade till specifika behov och specifika målgrupper. Totalt sett ger det en dynamisk stad där alla kan hitta något som passar just deras behov, möjligheter och intresse.

I beskrivningen framgår det att Lund har ett underskott på bostäder för äldre, studenter och nyanlända. För att uppnå socialt hållbara miljöer är det viktigt att varje tätort och stadsdel kan erbjuda en bred boendeboendepalet. Det ska finnas bostäder i varierande storlekar och upplåtelseformer som möter olika gruppers och hela livets behov och önskemål. Ambitionen stämmer väl med de bostadspolitiska mål som återfinns i kommunens Utbyggnads- och boendestrategi 2025. I markpolicyn som återfinns i samma dokument framgår hur kommunen, i syfte att bidra till uppfyllandet av målsättningarna, arbetar med utvecklandet av sin markreserv bl.a. hur markanvisning och försäljning av kommunal mark till bostadsprojekt sker.

I samband med den kommande revideringen av Utbyggnads- och boendestrategi 2025 finns möjlighet att titta över kommunens bostadspolitiska målsättningar samt prioriteringar av utbyggnaden i översiktsplan i ett tioårsperspektiv. Ett underlag för detta arbete kommer då bl.a. att vara kommunens program för social hållbarhet.

Vår park-och naturverksamhet berörs främst av det prioriterade området Boende och närmiljö samt Levnadsvanor, som båda relaterar till mål 7.1 i nuvarande version av LundaEko II: *Lunds kommun ska tillgodose alla kommuninvånarnas behov av och rätt till gröna miljöer.*

Genom att sätta fokus på varje invånarnas behov inbegrips behovet hos barn som har en begränsad möjlighet att förflytta sig, hos den med funktionsvariation, hos den som saknar utemiljö i anslutning till sin bostad och den som är beroende av kollektivtrafik för att komma

till skog och vild natur. Behov har vi alla, men de kan variera mellan individer, mellan årstider och perioder i livet. Gemensamt för alla invånare är dock att för bästa måloppfyllelse bör gröna miljöer, samt tillgången till natur och friluftsliv vara så nära och tillgängligt som möjligt i förhållande till var och ens bostad.

Jämställdhet

Detta beaktas exempelvis vid snöröjning och underhåll av befintliga stråk oavsett trafikmedel. Det innebär att vägar inte prioriteras att snöröjas innan cykel- och gångbanor, samtidigt som framkomligheten för kollektivtrafik säkerställs. Dessa prioriteringar skapar god tillgänglighet för både män och kvinnor att ta sig fram med hållbara transportmedel. På så vis skapas förutsättningar för ett jämställt transportsystem utan att cementera skillnaderna i resvanor - något som kan vara en risk och gärna hade fått förtydligas i programmet.

I programmet framhålls även att tjänster ska vara tillgängliga och jämställda. Vilka tjänster de syftas på förklaras inte. Men det kan tolkas som att tjänster för kollektivtrafik och färdtjänst faller här under. Idag bestäms detta främst av Region Skåne, och det sker i den mån som Skånetrafiken anser att de ekonomiska utgifterna kan täckas av andelen resenärer.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att yttra sej över förslag till program för social hållbarhet enligt tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, samt

att översända yttrandet till kommunstyrelsen.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN I LUND

Mikael Fritzon
Teknisk direktör

Beslut expedieras till:
Akten
Kommunstyrelsen